

W. BIEGAŃSKIĘ · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

— **DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY, I LITERACKI POSWIĘCONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.** —

REDAKCJA Częstochowa, II Aleja № 38, telefon № 50,

ADMINISTRACJA Częstochowa, II Aleja № 38.

Warunki prenumeraty i ogłoszeń na stronie 4-ej.

Cena 3 kop.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 8—9 wieczorem.

TEATR MIEJSKI KINEMATOGRAF PARYSKI
Aleja № 19. **Urządzony według najnowszych wymagań. Telefon 334.**

Program od Soboty 27 do Poniedziałku 29 Stycznia włącznie.
Artystyczny Program: Wersalski dwór (natura w kolorach) | Zbyt młoda narzeczona (komedia) | Gruboskórny (natura)

W Królestwie ciemności (kopalniach)
Wzruszający dramat z życia górników. Arcydział sztuki kinematograficznej w 2-eh częściach 750 metrów. Jedyny egzemplarz na królestwo polskie.
Nowości! Nad program tylko 3 dni t.j. 27, 28, 29 Stycznia. Nowości! niebywała w Częstochowie duet akrobatyczno-atletyczny **T.T. PASUSZEWSKICH**

TEATR ODEON "W. Krzemińskiego"
II Aleja № 43. **Najstarszy w Królestwie**
Program od Soboty 27 do Wtorku 30 Stycznia r. b. (włącznie.)

Dziś Sensacja! Wstrząsający dramat z życia górników w 2 części.

Królestwo Mroku
Część 1-a) Czarne dyamenty 2-a) Katastrofa w Kopalni.

PROGRAMU DOPEŁNIA: Parada wojskowa w Częstochowie 19 Stycz. Kronika Gaumonta № 62. (natura) | Miasto Bałonia (natura) | Szarlej szuka mieszkania (komiczne) | Willi szantazysta (komiczne)

Na scenie: „PRZEZ ZAZDROŚĆ” Komedia w 1 akcie. Reżyser W. Kisielewski.

W pobezekalni „Fotoplastykon”, w którym: Tyrol południowy.

Teatr Kinematograf **„KOMETA”**
II Aleja № 38

Program od Soboty 27 do Poniedziałku 29 Stycznia
W Jaskiniach stolicy
(dramat w 2-eh częściach)
Mechaniczny parasol (komiczne)
Fioroncello we Włoszech (wspianiała natura)

NAD PROGRAM
Towarzystwo artystów dramatycznych pod artyst. kierownictwem Tadeusza Pola b. artysty Teatrów Rządowych Warszawskich, odegra:

Za oceanem (Sąd amerykański)
Operetka w 1 akcie Gryncego ułożył dla sceny T. Pol. Kierownik Artystyczny **TADEUSZ. POL.**
Dekoracje pędzla art. mał. M. Wieprzyckiego.

PIWA
EXPORTOWE PILZENSKIE,
STOŁOWE BENIX,
K. SZWEDE
CZĘSTOCHOWA

Dr. Paweł BRONIATOWSKI
Nowy-Rynek Nr. 3. — Telefon Nr. 34.
ChOROBY SKÓRNE I WENERYZCZNE.
Przyjmuje od 8—10 r., i od 3—6 p.p.
Pazie od 2—3 po południu. — Stosuje wstrzykiwanie wstrzykiwanie Salswarana (HATA 506).

Przemysł państwa rosyjskiego w roku 1910.

Leży przed nami świeżo wydane sprawozdanie inspektorów fabrycznych o stanie przemysłu w roku 1910. W roku sprawozdawczym daje się zauważyć tak nagły wzrost liczby zakładów fabrycznych i liczby ich robotników, jakiego nie było w żadnym roku z ostatniego dziesięciolecia. W r. 1910 było w całym państwie 273 inspektorów fabrycznych.

W roku sprawozdawczym zakładów fabrycznych było 15,721 czyli o 988 więcej, niż roku poprzedniego, a robotników 1,951,955, czyli o 119,172 więcej, niż w r. 1909. Największy procent wzrostu przypada na okręg warszawski, gdy bowiem w innych okręgach przyrost waha się wedle skali od 3,6 proc. do 8,5 procent, w okręgu warszawskim przyrost dochodzi 9,3 proc.

W całym imperjum wznowiło pracę 110 zakładów, nieczynnych w roku 1909 zatrudniających 4,718 robotników.

Wytwórczość robotników głównie była ześrodkowaną w okręgu moskiewskim i Królestwie Polskiem.

Przemysł papierowy jest najwięcej rozwinięty w okręgu petersburskim.

Przedsiębiorstwa metalurgiczne dość równomiernie są podzielone pomiędzy okręgi.

Rejony petersburski i moskiewski można uważać jako produkujące przeważnie wyroby włókniste.

Ruch przemysłowy, jak i w ogóle życie ekonomiczne państwa w roku 1910, rozwijały się pomyślnie pod wpływem dwóch jeden po drugim obfitych urodzajów.

Urodzaje te wywarły wpływ dodatni przedewszystkiem na rozwój tych gałęzi przemysłu, które są ściśle związane z rolnictwem, a więc na przemysł cukrowy, gorzelniczy, mączny i t. d.

Urodzaje również spowodowały większe zapotrzebowanie maszyn rolniczych.

W miastach wzmógł się przez kilka z rzędu lat słaby ruch budowlany, skutkiem czego wzrosło zapotrzebowanie na drzewo, żelazo, cegłę, cement, szkło i t. d.

W dziedzinie przemysłu włóknistego stan ogólny w r. 1910 był również bardzo dobry.

W produkcji papieru zauważyć się daje też znaczna poprawa, pomimo silnej konkurencji fabryk fińskich, będących w lepszych warunkach produkcji.

Zakłady metalurgiczne po wielu latach zastoju rozwinięły swoją pracę.

Przemysł garbarski poprawił się w gub. wiatkiewskiej, permskiej, grodzieńskiej, kowieńskiej i suwalskiej. W gub. orłowskiej i wileńskiej natomiast trwał zastój.

Ogólna liczba robotników we wszystkich zakładach, podległych kontroli fabrycznej, w całym państwie wzrosła do 1,951,955, a w tej liczbie mężczyzn 1,345,367 i kobiet 606,588, przyczem w roku sprawozdawczym dał się zauważyć poważny wzrost pracujących kobiet. Podług wieku udział jest następujący:

dzieci	15,102	czyli	1,1	proc.
dorostu	102,905		7,6	
dorostych	1,227,300		91,3	proc.

Co zaś dotyczy przeciętnej płacy zarobkowej robotników, to inspektorowie fabryczni w sprawozdaniach swoich zaznaczają, że dane statystyczne są wzięte tylko z tych zakładów, w których są maszyny robotnicze, a kasy takie istnieją w 25 proc. ogólnej liczby fabryk, podległych inspekcji fabrycznej. Liczba robotników, pracujących w tej kategorii zakładach, wynosi 70 proc. ogólnej liczby robotników.

W r. 1910 ogólna przeciętna płaca roczna wynosiła 242 rb., tj. o 2,5 proc. więcej, niż w r. 1909.

Rozdział o strajkach w sprawozdaniach inspektorów jest bardzo obszernie i starannie opracowany.

W r. 1910, przy ogólnej liczbie 15,721 zakładów fabrycznych, podległych inspekcji, z 1,951,955 robotników, strajków; czyli 1,4 proc. zakładów a 2,4 proc. robotników.

W ciągu 15-lecia od r. 1885 liczba strajków wzrastała stale aż do roku 1903, w którym to roku było strajków 559 z liczbą 86,832 strajkujących robotników. Następnie w roku 1904 daje się zauważyć bardzo znaczny spadek: tylko 68 strajków, z udziałem 24,904 robotników. W r. 1905 następuje niebywały ruch strajkowy, a liczba strajków doszła do 13,995 i przy powtarzaniu się ich w tych samych zakładach uczestniczyło w nich 2,863,173 robotników.

W r. 1906 było 6,114 strajków popartych przez 1,108,406 robotników. Od tej chwili liczba strajków zmniejsza się stale i bardzo szybko i w r. 1910, jak wyżej zaznaczyliśmy, spada do 222 strajków w całym państwie.

Bezrobocie najkrótsze trwały po pół dnia—takich było 24; najdłuższe 30 dni i więcej, lecz było ich tylko 6 w całym państwie. Najczęściej przerwa w pracy wynosiła 2 dni.

Z ogólnej liczby 222 strajków tylko 8 wynikało na te imię, niż żądania podwyższenia płacy lub odmiany warunków pracy. Zaledwie 46 strajków załatwiono na korzyść robotników, i w 57 wypadkach nastąpiło porozumienie w drodze ustępstw wzajemnych. W reszcie wypadków strajkujący przegrali.

Inspektorowie fabryczni w sprawozdaniach swoich podkreślają, że bezrobocie, jako środek walki z kapitalizmem przez robotników jest używane coraz ostrożej i mniej lekkoomyślnie. Natomiast stwierdzają większą, niż w latach poprzednich, skłonność do załatwiania tych spraw w drodze układów polubownych.

Zatarg francusko-włoski.

Rząd francuski w zatargu z Włochami zdradzać zaczyna coraz większe zdenerwowanie. Więc przedewszystkiem nie chce pod żadnym pozorem odstąpić od żądania swego, aby rząd włoski wydał Francji aresztowanych na okęcie „Manuba” sanitariuszów iurekkich i grozi nawet, w razie niezaspokojenia żądania tego, doprowadzeniem zatargu do ostateczności. Rząd francuski zapewnia że wydanie jest warunkiem nieodzownym rozpoczęcia z jego strony rokowań w tej sprawie, że jednak w razie spełnienia żądania tego, rząd włoski może być pewny, iż zatarg rozstrzygnięty zostanie ku obopólnemu zadowoleniu.

„Echô de Paris” zapewnia, na podstawie autentycznych rzekomo informacji, że rząd francuski, na wypadek niespełnienia żądań jego, nie cofnie się nawet przed zerwaniem stosunków dyplomatycznych z Włochami. Dalej informuje tenże dziennik, że rząd francuski, chcąc dać włoskiemu do zrozumienia, iż nie ufa przyrzeczeniom jego, wyda rozkaz, ażeby okrętom francuskim, przewożącym podróżnych do Tunisu i Algieru, towarzyszyły stale dwa okręty wojenne.

Wreszcie wezwac ma rząd francuski fabrykantów francuskich, przygotowujących na zamówienia Włoch aeroplany dla armii w Tripolisie, ażeby wykonanie zamówień tych cofnęli.

Zatarg przybrać więc może, o ileby się informacje dziennika paryskiego okazały prawdziwymi, formy, które przyniosą dotkliwe straty obu stronom.

3 Polska w liczbach.

Sprawa liczebności narodowościowej jest w dziedzinie zagadnień społeczno-politycznych rzeczą nader ważną.

Naogół, niestety, wszystkie obliczenia narodowościowe (szczególniej ludów podległych) są czynione [mniej lub bardziej] tendencyjnie. Jednak specjalną niedokładnością i tendencją odznacza się ostatnia statystyka słowian dokonana przez prof. kijowskiego Florińskiego przytoczona prawie przez wszystkie dzienniki polskie—bez wszelkich sprostowań i komentarzy. To też spieszymy z wyświetleniami niektórych rażących niedokładności—obarczających pracę rosyjskiego statystyka.

Oto nadezwszystko rzucając się w oczy archaiczne dane dotyczące naszego narodu, który wedle onych miał w roku 1911 liczyć... 21,700,000 głów; prócz tego prof. F. kwestjonuje polskość kaszubów, nie zaliczając ich 370,000 gro-

RZEMIEŚLWICY zapisujcie się do częstochowskiej kooperatywy żelaznej.

Księgarnia M. LIPSKIEJ bez filji
w Częstochowie, Aleja № 23. Telefon 366.

Skład nut — Skład materiałów piśmiennych
Czytelnia w języku polskim i francuskim.
Perfumy francuskie po 25 kop. flakonik.

Jan PŁOMINSKI Częstochowa, Teatralna 8.
Telefon 33. — **SKŁAD PIWA** — Telefon 33.
utrzymuje na składzie piwa światowej sławy
z browarów C. Stryckiego w Rydze,
oraz Fr. Braulińskiego w Piotrkowie.
w beczkach i butelkach.

PIERWSZORZĘDNY ZAKŁAD ARTYSTYCZNY RZEBIARSKO-KAMIENIARSKI I SZTUKATORSKI

Częstochowa III Aleja dom własny
Egzystuje od r. 1887 Telef. 260.

KRUSZYŃSKI I PROSZOWSKI

WYKONYWA RZĘBY POMNI-
KI, ROBOTY BUDOWLANE
KOŚCIELNE.

Fabryka posadzki cementowej na chodniki i stopni mozaikowych, oraz wszelkich wyrobów z cementu. **CENY NAJPRZYSTĘPNIJSZE.**

Stanowczo mówię ci, że najlepsze w smaku
PIWA **BAWARSKIE, PILZEŃSKIE I KULMBACH**
Tow. Akc. Browaru Parowego **Haberbusch & Schiele** w WARSZAWIE.
Poleca: Skład **W. Skalskiego**, w Częstochowie, Szkolna № 11. — Telefon № 222.

Tow. Akc. Zakładów Ceramicznych **Dziewulski i Lange** w Warszawie.

Fabryki: w Opocznie i Stawiańsku.

POLECA: posadzki terrakotowe, płytki terrakotowe, glazurowane, zwykłe i fantazyjne; licówki zwykłe i glazurowane. Wyroby ogniotrwałe.

Zamówienia przyjmuje:

Przedstawiciel: ZDZISŁAW RYLSKI, Częstochowa Aleja II Nr. 33 Tel. 93.

Nadzwyczajna okazja!!

W ciągu miesiąca „Pierwszy raz w Częstochowie”. **Wyprowadza futer damskich i męskich, żakietów Karakulowych, fokowych, nurkowych, Kasztankowych i łapkowych. Garnitury konfekcji damskiej futrzanej. Modele Paryskie. Ceny niżej kosztu!** Obciążenie nie obowiązuje do kupna z czem się poleca **M. BRAUN**, II Aleja, № 35, oficyna parter.

Ogólne zebranie.

Zarząd Kłobuckiego Towarzystwa Pożyczkowo-Oszczędnościowego najmniejszym zawiadania swoich członków i osoby interesowane o mającem się odbyć w dniu 14/28 Stycznia r. b. o godzinie 2 po południu rocznym ogólnym zebraniu członków Towarzystwa w Kłobucku w lokalu Straży Ogniowej.

Porządek dzienny

- 1) Odczytanie sprawozdania za rok 1911.
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie budżetu na rok 1912.
- 3) Wybory nowych członków Rady.
- 4) Wnioski Zarządu.
- 5) Wnioski członków.

Upraszają się o jak najliczniejsze przybycie — Prezes Zarządu **F. Witmański.**

Pierwszorządna Wyższa Szkoła Kroju i Szycia
M. PIASECKIEJ

Mistrzynie Cechu Warszawskiego i Częstochowskiego.
CZĘSTOCHOWA II Aleja № 40.

Szkola wydaje kończącym kurs, świadectwa i dyplomy ważne w całym Państwie. — Przy szkole pracownia sukien, okryć i kostiumów, na żądanie formy papierowe kopjowane, czyniące zadość najwybredniejszym wymaganiom. Dla przyjezdnych pensjonat; również kursa wieczorne.

Program nauki wysyła się bezpłatnie
DLA NIEZAMOŻNYCH USTĘPSTWA.

Nowość!! Tylko za rb. 2 kop. 90. Nowość!!

Zegarek imitacja złota

Zegarek wykonywany z prawdziwego Szwajcarskiego złota „Imitacja złota” nie odróżnia się niczem od prawdziwego złota 56-jej próby; bardzo płaski nie o wiele grubszy srebrnego rubla z piękną grawerowaną. Oprócz piękności zegarek ten jest z najlepszej konstrukcji genezyjskiej fabr. znanej marki „Prophete” 1-szy gatunek, nakręcenie „Remontoir” raz na 36 godzin; wyregulowany do jednej minuty z pism. porożeniem na 6-lat. Cena zegarka zamiast **Rb. 12 tylko rb. 2 kop. 90**, dwa zegarki **rb. 5 kop. 50**. Także sam zegarek kryty z 3-ma kopertami również bardzo płaski **rb. 3 kop. 85**. Celem rozpowszechnienia firmy dodaje się do każdego zegarka zupełnie bezpłatnie: 1) Dewizkę z szwajc. złota pojedynczą lub podwójną panc. wyrob. 2) Brelok oryginalny. 3) Minuszek (Cyganinaka) z pięknego szlachetnego wyrob. z ładnymi widokami i wzorem zamost. zegarka. Wysyłam za załączeniem postowem i bez zadatku. Adresować: Firma Handlowa Sz. Szmulciewicz, Warszawa, **Wałcówka 5. oddz. -6. — Bez Ryzyki.** Nie spodobał się zegarek przyjmuje się z powrotem i pieniądze zwraca się bez trudności. — Za dobroć zegarków i sumienne wykonanie obstarunków firma posiada maństwo dziękczynnych listów. — P. S. Za przesyłkę i opak. dolicza się od jednego do 3 zegarków 45 kop. Uwaga: Zegarek damski wraz z kompletem stosowny do damsk. zegarka **rb. 3 kop. 80.**

BÓL GŁOWY I MIGRENE
NATYCHMIAST USUWA
MIGRENO-NERVOZIN
BEZWARUNKOWO BEZPIECZNY I NIEZŁY
SA JUŻ FAŁSYFIKATY!
WIEC ZADĄC: APTEKACHISKE, APT. PROSZKOWO WYBARIANYCH TYLKO W PŁOCKU z PODPISEM WYNAJZCZ. R. GĄSIECZNEGO na żądanie. PROSZĘ DZIĘKOWAĆ.

Dotychczas niebywałe!
Karakulowa czapka tylko za rb. 2.
Ze sztucznego wyrobzonego gaulunku czarn. lub ciemno - szarego karakułu, na czarnej czysto aitas, podzewce. Przy obstarunku należy wskazać obowiązkowo głowę. Wysyła się za zalicz. bez zadatku. Za przesyłkę i opak. w skrzynce dolicza się 55 k., do Sberberji 95 kop. Przy obstar. 3 czapki przesyłka na nasz rachunek. Za niepodob. się towar zwracamy pieniężnie. Adr. Łódź, Dom Handl. I. Rabaszkina. G. C. 1174-5.

THIOTYMINA
Apteczka **J. HUMBLET**
Zaw. przez Urząd Lekar. Petersb. za № 6816. Zalecony przez pp. Lekarzy z niezawodnym skutkiem jako środek znakomity w przypadkach chorób dróg oddechowych jak: katar krtańni, katar oskrzeli, katar płuca, kołuszek, kaszel. Pobudza funkcjonowanie, wzmacnia organy trawienia, a tem samem przyczynia się do ogólnego polepszenia stanu chorego. Sposób użycia przy każdym flakoniku. Sprzedają w wylicz. przedst. na Cesar. i Król. Pol. S. M. Goldberg; Warszawa, Rymska 6. oraz w aptek. i skład. apt.

Natychmiast z a ł a t w i a m wszelkie interesy handlowe i osobiste. Warszawa, poczta główna, skrzynka 523, **Chojnacki.** 057-2-1
Do sprzedania magiel prawie nowa, nie droga ulica Cienna № 33, mieszkania 1.

ASTHMA BRONCHITIS, DUSZNOŚCI
Użycie i Szybko wyleczenie za pomocą **ESPIC**
Wymagać podpisu **J. ESPIC** na 12000 cygaretek.

Pracownia Gorsetów „Hygienia”

Częstochowa, II Aleja Nr. 29. — Telefon Nr. 4-78.

Gorsety, biustaltery, oraz pasy brzuszne i higieniczne dla polonki. Przyjmuje do przerabiania stare gorsety na modne fasony reperacji i prania. Gotowe gorsety zawsze na składzie. Gorsety „Centures” dla pań biuralistek. **Barczko waznel** Gorsety trykotowe oraz pół jedwabne po 5 rb. Obstarunki na prowincję wykonawca się w ciągu trzech dni po otrzymaniu szczegółowej miary

UDOSKONALONA PERFUMERIA
Towarzystwo **„ST.-PETERSBURSKIE**
TECHNO-Chemiczne LABORATORIUM
Perfumierja „AURORA” — woda toaletowa
Perfumierja „AURORA” — perfumy
Perfumierja „AURORA” — mydło
Perfumierja „AURORA” — puder
Sprzedawca: detalicznie i hurtowa — Warszawa. NOWY-SWIAŁO, 37

Sklep i 2 pokoje
do wynajęcia zaraz ulica Dojazd № 9. Wiadomość u stróża 138-31

Potrzebny
Ekspedytor - magazynier ze znajomością buchalterji i języka rosyjskiego. Oferty z podaniem wynagrodzenia i kopji świadectw oraz referencji uprasza się nadsyłać do.
Dyrekcji fabryki ceram. „Korwinów”
068-3-1 p. Częstochowa.

Główny księgowy obżyczył białe do rozmrażania się do sprzedania. S. Jastrzębski Zakład Ogrodniczy Aleja 16 w Częstochowie. 068-3-1

Sklep do sprzedania zaraz z powodu wyjazdu Teatralna 66. 129-3-1

Biurowo przepisania na matrycach, R. Szumacherowej ul. Cerkiewna 7. Udziela lekcji stenografji. 181-1-1

Zginął paszport wydany przez gminę Szydłów, na imię Józefa Gałusa 142-1-1

Plac do sprzedania róg ul. Szkolnej i Ciemnej idąc do kościoła po prawej stronie na przeciwko ogrodu, p. Władysława Zawady, fronto od Szkolnej 48 lok. od ul. Ciemnej 80, razem 3945, po cenie R. 1 kop. 57 za lokiet kw. Wiadomość ul. Cerkiewna 7. m. 3. 149-3

Ostrzeżenie Zginął weksel wstawiony w blanko na Rb. 50 podpisany przez Antoniego Gołachowskiego uważać za niebyły gdyż nie odpowiadam za takowy Antoni Gołachowski 146-8-1

PIEKARNIA I CUKIERNIA 045
M. CHMIELEWSKIEGO, Aleja II-ga Nr. 33.
Poleca: chleb wiejski biały, stałe wypieka różne, pieczywa przyjmuje obstarunki, stałym odbiorcom rabat.

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ:
KANTOR WŁASNY Częstochowa, II Aleja № 38, — w Zawierciu księgarnia p. Z. Hubickiej, — w Rakowie p. Leon Piotrowski.
Rocznie rb. 6, półrocznie, rb. 3, kwartalnie, rb. 1 kop. 50, miesięcznie, kop. 50, wraz z przesyłką pocztową, lub odnośnieniem do domów. **Ceny ogłoszeń:** Za wiersz jednosłpny lub jego m. s. e: przed tekstem, k. 40, po tekście k. 15, obok tekstu (nad drukiem) k. 50, nekrologi k. 25. Drobné ogłoszenia po k. 3 za wyraz. Najtańsze ogłoszenie k. 20

Ogłoszenia treści matrymonialnej o 50 procent drożej
Redaktor i Wydawca **F. D. WILKOSZEWSKI** Drukarnia **F. D. Wilkoszewskiego** w Częstochowie. Kierownik Literacki **F. J. GALINSKI**